

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 เลขรับ..... 21679
 วันที่ - 7 พ.ค. 2567
 เวลา.....

ที่ ศธ ๐๓๐๔/ว ๑๕๐๕

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
 ๙๙/๒๐ ถนนสุขุขทัย เขตดุสิต
 กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๕

๓๐ เมษายน ๒๕๖๗

กรมส่งเสริมและพัฒนา
 การจัดการศึกษาท้องถิ่น
 เลขรับ..... 2048
 วันที่ - 7 พ.ค. 2567
 เวลา..... 16.04

เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาของสามเณร
 เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปลงสาระสำคัญเพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษา
 ของสามเณร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสภาการศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗ ได้มีมติ
 มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา แจกแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสามเณร
 ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ และแจ้งกรมส่งเสริม
 การเรียนรู้ให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง ทำให้สามเณร
 ไม่เสียสิทธิในการเข้าศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สืบเนื่องจาก
 โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับผู้บวชเรียนโดยเฉพาะไม่สามารถ
 รับสามเณรเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาได้ เพราะพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒
 ประกอบกับกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา
 พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ให้นิยามของการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ว่า เป็นการศึกษาในระดับ
 มัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะระดับมัธยมศึกษา
 เท่านั้น และไม่มีโรงเรียนให้สามเณรได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเป็นการเฉพาะ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอแจ้งสรุปลงสาระสำคัญเพื่อเป็นแนวทางการจัด
 การศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาของสามเณร อันจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินการตามอำนาจ
 หน้าที่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)
 เลขาธิการสภาการศึกษา

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น
 เลขรับ..... 308
 วันที่ - 7 พ.ค. 2567
 เวลา..... 18.11

สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา
 โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๒๓๔๗
 โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๒๗๖๗, ๐ ๒๒๔๓ ๒๗๗๕

สรุปสาระสำคัญ

เพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาของสามเณร

๑. ความเป็นมา

สามเณร คือ นักบวชชายในพระพุทธศาสนาที่มีอายุน้อย ยังมิได้รับการอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ผู้ที่จะบวชเป็นสามเณรได้นั้นทางพระวินัยกำหนดอายุอย่างต่ำไว้ประมาณ ๗ ขวบซึ่งพอช่วยเหลือตัวเองได้ พระวินัยระบุว่าพอจะไลกาลีไถ่ได้ ส่วนสูงไม่มีกำหนดไว้ ผู้มีอายุไม่เกิน ๒๐ ปีจะบวชเป็นสามเณรตลอดไป หรือไม่บวชเป็นภิกษุก็ได้^๑ จากนิยามดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าสามเณร คือ นักบวชผู้มีช่วงอายุระหว่าง ๗ - ๒๐ ปี ซึ่งคาบเกี่ยวกับช่วงวัยที่จะต้องได้รับการศึกษาภาคบังคับ ที่กำหนดให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่ ๗ จนถึงอายุย่างเข้าปีที่ ๑๖ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๙ ได้บัญญัติให้มาตรา ๕๔ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่เด็กที่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับแล้ว ต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น แม้เด็กจะบรรพชาเป็นสามเณร สามเณรนั้นก็ยังคงสถานภาพเป็นเด็กซึ่งจะต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกับเด็กทั่วไป แต่เนื่องจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับผู้บวชเรียนโดยเฉพาะไม่สามารถรับสามเณรเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาได้ เพราะพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ให้นิยามของการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาว่า เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางปฏิบัติเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น จึงไม่มีโรงเรียนให้สามเณรได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเป็นการเฉพาะ

^๑ พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ ชุด คำวัด, (กรุงเทพมหานคร: วัดราชโอรสาราม, ๒๕๔๘.)

